

Warszawa, dnia 27 lutego 2013 roku

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych
Biuro Kontroli i Audytu

BKA.0901.1.2013 / 1

**Sprawozdanie z realizacji zadań Komitetu Audytu
dla działów administracji rządowej – sprawy zagraniczne i członkostwo
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, kierowanych
przez Ministra Spraw Zagranicznych w 2012 roku**

I. Część wstępna

1. Skład Komitetu Audytu

Komitet Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych został powołany *zarządzeniem Nr 6 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie Komitetu Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych*. W latach 2010 – 2011 nastąpiły 3 nowelizacje ww. zarządzenia z uwagi na zmiany składu Komitetu Audytu oraz zmianę Przewodniczącego Komitetu Audytu.

Po ostatnich zmianach wprowadzonych *Zarządzeniem nr 22 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 lipca 2011 roku zmieniającym zarządzenie w sprawie Komitetu Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych*, skład Komitetu Audytu przedstawia się następująco:

1. Przewodniczący Komitetu – Jerzy Pomianowski - podsekretarz stanu;
2. Członkowie niezależni:
 - Grzegorz Gołębiowski,
 - Piotr Rozwadowski,
 - Małgorzata Tarnowska,
 - Jacek Tarnowski.

W trakcie roku sprawozdawczego skład Komitetu Audytu nie uległ zmianie.

2. Regulamin organizacyjny Komitetu Audytu

Regulamin organizacyjny Komitetu Audytu został wprowadzony decyzją nr 24 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 8 marca w sprawie nadania regulaminu Komitetowi Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i stanowi załącznik ww. decyzji. W trakcie roku sprawozdawczego regulamin nie uległ zmianie.

3. Posiedzenia Komitetu Audytu w 2012 roku

W roku 2012 odbyły się cztery posiedzenia Komitetu Audytu w następujących terminach:

- 12 stycznia 2012 r.,
- 5 czerwca 2012 r.,
- 10 września 2012 r.,
- 20 listopada 2012 r.

4. Uczestnictwo poszczególnych członków w posiedzeniach Komitetu Audytu

W 2012 roku w większości posiedzeń Członkowie Komitetu uczestniczyli w pełnym składzie, z wyjątkiem jednego posiedzenia w IV kwartale 2012 r. Ponadto w posiedzeniach Komitetu Audytu udział brali: kierownik komórki audytu, audytorzy wewnętrzni, asystent audytu oraz zaproszone osoby: Pełnomocnik Ministra ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych oraz przedstawiciele komórek organizacyjnych MSZ.

W posiedzeniach Komitetu Audytu w dniach: 12 stycznia, 5 czerwca, 10 września 2012 roku uczestniczyli:

- Przewodniczący Komitetu – p. Jerzy Pomianowski, podsekretarz stanu
- Członkowie niezależni:
pan Grzegorz Gołębiowski,
pan Piotr Rozwadowski,
pani Małgorzata Tarnowska,
pan Jacek Tarnowski,

z wyjątkiem posiedzenia w dniu 20 listopada 2012 r., w którym nie uczestniczyła Pani Małgorzata Tarnowska.

Z posiedzeń Komitetu sporządzane były protokoły, podpisywane przez Przewodniczącego i Członków Komitetu Audytu, a następnie przekazywane Ministrowi Spraw Zagranicznych.

5. Wynagrodzenia wypłacane członkom Komitetu Audytu w 2012 roku

Łączna kwota wypłacanych wynagrodzeń członkom Komitetu Audytu w 2012 roku wynosi: 50 992,80 PLN.

II. Działania Komitetu Audytu

Celem Komitetu Audytu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych jest doradztwo świadczone na rzecz Ministra w zakresie zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej oraz skutecznego audytu wewnętrznego w kierowanych przez Ministra działach – sprawy zagraniczne i członkowsko Rzeczypospolitej w Unii Europejskiej. W trakcie roku sprawozdawczego Komitet podejmował szereg działań w celu realizacji swoich ustawowych zadań.

1. Sygnalizowanie istotnych ryzyk i słabości kontroli zarządczej w działalności działów

W związku z przygotowaniem oceny stanu funkcjonowania kontroli zarządczej w MSZ Komitet Audytu przygotował opinię na temat projektu oświadczenia Ministra SZ za rok 2011.

Członkowie KA w swojej opinii wyrazili, że:

- rekomendują podpisanie przez Ministra SZ przygotowany projekt oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, którym stwierdza się, że w kierowanych przez Ministra SZ działach administracji rządowej w 2011 roku ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza (zgodnie z Oświadczeniem o stanie kontroli zarządczej Ministra SZ za rok 2011: *„Słabością kontroli zarządczej w działach kierowanych przez Ministra SZ w 2011 roku było ograniczone funkcjonowanie zarządzania ryzykiem oraz trudności w zapewnieniu efektywności i skuteczności przepływu informacji”*);
- biorąc pod uwagę brak poprawy w systemie kontroli zarządczej (w roku 2010 i w roku 2011 – ocena: w stopniu ograniczonym; zastrzeżenia odnosiły się każdorazowo do zarządzania ryzykiem) podejmą działania w celu modyfikacji metodologii oceny kontroli zarządczej, w tym poprawy opracowywanych materiałów.

2. Proponowanie usprawnień, w związku z zidentyfikowanymi ryzykami i słabościami kontroli zarządczej

W związku z uwagami członków Komitetu Audytu, na etapie opiniowania projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej do materiałów opracowywanych na potrzeby jej oceny Komitet Audytu zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie podstawy i metodologii prac na ocenę kontroli zarządczej. Zgodnie z powyższą prośbą do udziału w posiedzeniu KA w III kwartale 2012 r. zaproszeni zostali: Pełnomocnik Ministra SZ ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych (*ustanowiony zarządzeniem nr 15 Ministra SZ z dnia 1.06.2012 r. w sprawie ustanowienia zadań i Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych ds. Kontroli Zarządczej i Procedur Antykorupcyjnych*) oraz Naczelnik Wydziału Organizacji i Koordynacji Biura Dyrektora Generalnego. W trakcie spotkania wyjaśniona została metodologia pozyskiwania materiałów do oceny stanu kontroli zarządczej na potrzeby oświadczenia kontroli zarządczej Ministra SZ za rok 2011 oraz omówiono sposób monitorowania realizacji celów i zadań MSZ na potrzeby oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Ministra SZ za rok 2012.

Ponadto, Komitet Audytu zwrócił uwagę na brak monitorowania realizacji celów i zadań w kontekście zarządzania organizacją oraz przypomniał, że w MSZ nie zostało wdrożone

zarządzanie ryzykiem, mimo wprowadzenia w życie w grudniu 2011 roku nowego zarządzenia w sprawie zasad zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu opiniował dokument pt.: „*Plan środków zaradczych i usprawniających kontrolę zarządczą w MSZ*”, opracowany na podstawie ww. zarządzenia. W jego ocenie w MSZ nie funkcjonuje zarządzanie ryzykiem, a środkiem zaradczym jest jedynie nowelizacja regulacji w tym zakresie. Istotnym problemem pozostaje brak monitorowania celów i zadań w MSZ, co wyrażał Komitet Audytu w swoich opiniach do projektu oświadczenia Ministra SZ o stanie kontroli zarządczej.

3. Dokonywanie oceny działalności audytu wewnętrznego oraz monitorowanie efektywności pracy audytu wewnętrznego, w tym przeglądu wyników wewnętrznych i zewnętrznych ocen pracy audytu wewnętrznego

Oceny działalności audytu wewnętrznego członkowie dokonywali na podstawie informacji przekazywanych przez Kierownika komórki audytu na posiedzeniach w 2012 roku. Omawiane były bieżące prace Komórki audytu, realizowane zadania audytowe oraz zmiany kadrowe w komórce audytu jak i zmiany organizacyjne w MSZ. Podczas posiedzeń prowadzono dyskusje na temat działalności audytu w MSZ, zarządzania kadrami oraz rozwoju zawodowego audytorów. Członkowie KA dokonywali oceny wyników przeprowadzonych audytów na podstawie otrzymywanych sprawozdań z zadań audytowych oraz podejmowali dyskusje na temat współpracy komórek organizacyjnych MSZ z Komórką audytu w ramach realizowanych zadań.

Członkowie Komitetu zapoznali się z wynikami przeprowadzonej oceny audytu wewnętrznego w MSZ przez Ministerstwo Finansów, która dotyczyła procesu identyfikacji i szacowania ryzyka na potrzeby opracowania Planu audytu na rok 2012. W wyniku tej oceny Audyt wewnętrzny w każdym z przyjętych kryteriów: skuteczność, sprawność i użyteczność otrzymał ocenę pozytywną.

Komitet Audytu pozytywnie ocenia działalność audytu wewnętrznego, w tym czynności jakie wykonuje w ramach obsługi organizacyjno – merytoryczną Komitetu. Członkowie Komitetu audytu otrzymują niezbędne materiały i dokumenty oraz na bieżąco informowani są o zmianach wewnętrznych przepisów, istotnych dla realizowanych zadań Komitetu Audytu.

4. Wyznaczanie priorytetów do planów audytu wewnętrznego

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z *art. 289 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych*, w oparciu o przeprowadzoną przez Komórkę audytu analizę ryzyka Komitet Audytu uchwałą nr 1/2012 wyznaczył priorytety do rocznego planu audytu na rok 2013. Najważniejsze obszary, które zdaniem Komitetu Audytu powinny zostać objęte audytem to:

1. Zarządzanie ryzykiem
2. Obieg dokumentacji i informacji
3. Zarządzanie zmianami
4. Outsourcing zadań, usługi eksperckie
5. Bezpieczeństwo informacji
6. System motywacyjny i rozwój zawodowy

7. Bezpieczeństwo informatyczne
8. Etyka i ład organizacyjny

Priorytety te zostały uwzględnione w Planie audytu wewnętrznego na rok 2013 MSZ, z wyjątkiem obszaru Etyka i ład organizacyjny (zadanie: dotyczące monitoringu i oceny kontroli zarządczej). Niemniej jednak audytorzy każdorazowo podczas realizacji zadań audytowych poddają ocenie funkcjonowanie kontroli zarządczej w badanych obszarach.

5. Przegląd wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowania ich wdrożenia

Komitet Audytu w trakcie roku sprawozdawczego na bieżąco otrzymywał wyniki audytu wewnętrznego w MSZ w postaci sprawozdań z zadań audytowych. Dokonywał ich przeglądu oraz analizy. Wyniki audytu były omawiane podczas posiedzeń Komitetu Audytu.

Komitet Audytu zapoznał się z półrocznymi raportami o stanie realizacji zaleceń audytowych, przygotowanym przez komórkę audytu. W ocenie członków KA ww. raport stanowi istotne źródło wiedzy na temat monitoringu realizacji zaleceń audytowych oraz ich wdrażania.

6. Przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu oraz z oceny kontroli zarządczej

Członkowie Komitetu dokonali przeglądu dokumentów sprawozdawczych tj.: Informacja o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w 2012 roku oraz roczne sprawozdanie z wykonania planu audytu w roku 2012. Ponadto zapoznali się z treścią oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Ministra SZ za rok 2011. Prowadzona była wymiana korespondencji na temat wskazanych w nim słabości kontroli oraz planowanych działań w celu poprawy i usprawnienia kontroli zarządczej w 2012 roku.

7. Pozostała działalność Komitetu Audytu

Komitet Audytu na bieżąco zapoznawał się z materiałami i informacjami zamieszczanymi na stronie Ministerstwa Finansów dotyczącymi działalności audytu wewnętrznego oraz systemu kontroli zarządczej.

Należy wyróżnić następujące działania:

- W listopadzie 2012 r. Komitet Audytu przeprowadził samoocenę, której celem było wykazanie w jaki sposób działalność Komitetu jest postrzegana przez osoby w nim zasiadające. Wyniki samooceny zostały omówione na ostatnim posiedzeniu Komitetu w 2012 roku, a propozycje w niej zawarte zostały uwzględnione w dalszej działalności Komitetu.
- W ramach współpracy Ministerstwa Finansów z komitetami Audytu w jednostkach sektora finansów publicznych w dniu 11 czerwca 2012 r. odbyło się spotkanie dla przedstawicieli Komitetów audytu powołanych przez ministrów kierujących działem, w którym udział wzięło dwóch członków niezależnych KA: Pan Grzegorz Gołębiowski oraz Pani Małgorzata Tarnowska.

- Komitet Audytu udzielał wsparcia merytorycznego komórce audytu wewnętrznego w ramach realizowanych zadań audytowych. Np. należy zwrócić uwagę na zaangażowanie Pana Piotra Rozwadowskiego, członka niezależnego KA przy realizacji zadania pn.: „*Rozwój sektora niekonwencjonalnych zasobów energii*”, ponieważ przekazał cenne uwagi, informacje oraz ewentualne sugestie możliwych usprawnień MSZ.

W związku ze zgłoszonymi postulatami w trakcie przeprowadzonej samooceny w roku ubiegłym, Członkowie Komitetu uczestniczyli w spotkaniu o charakterze szkoleniowym, z udziałem Zastępcy Dyrektora byłego Centrum Rozwoju Zawodowego MSZ. W trakcie spotkania zostały przekazane informacje, dotyczące priorytetów polskiej polityki zagranicznej, struktury Ministerstwa w obszarze naboru i obszarze szkoleniowo-rozwojowym jak i realizowane zadania przez te komórki organizacyjne. Ponadto, omówione zostały zagadnienia zawarte w materiale szkoleniowym, przygotowanym przez pracownika komórki audytu wewnętrznego.

III. Wnioski

1. Wnioski w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego

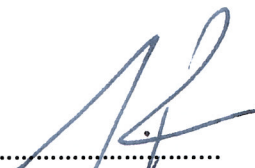
System kontroli zarządczej i jego regulacja aktami wewnętrznymi nie jest optymalny, szczególnie w kontekście oceny realizacji celów i zadań. Zasady zarządzania ryzykiem dotyczą jedynie części działalności MSZ.

Biorąc pod uwagę przeprowadzoną przez Ministerstwo Finansów ocenę a także bieżący przegląd działań audytu wewnętrznego dokonywany przez Komitet Audytu należy stwierdzić, że jest on silnym elementem systemu zarządzania (kontroli zarządczej) w MSZ.

2. Wnioski o charakterze systemowym

Kontrola zarządcza w praktyce jest realizowana, ale brakuje nadal jednolitego narzędzia agregującego różne aspekty systemu kontroli zarządczej.

Przewodniczący Komitetu Audytu:

.....
Jerzy Pomianowski